

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

на дисертаційну роботу аспіранта ДУБОВИКА Сергія Леонідовича «Хірургічне лікування хворих із переломами в дистальній третині діафізу плечової кістки» для розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» (спеціалізація – 14.01.21 «травматологія та ортопедія»)

Актуальність обраної теми.

Незважаючи на те, що переломи дистальної третини діафіза плечової кістки становлять 2% серед всіх переломів кісток скелета, проте 70% таких травмованих – це особи працездатного віку і їх кількість невпинно зростає, а результати лікування таких пацієнтів бажають бути набагато кращими.

Серед існуючих хірургічних методів лікування переломів даної ділянки, фахівці травматологи досі не можуть віддати перевагу тому чи іншому методу лікування, беручи до уваги недосконалість фіксуєчих засобів, відсутність чітких показань до їх застосування, велику частку ускладнень та незадовільних результатів лікування, які спричиняють інвалідність і зниження якості життя травмованих. Основними причинами цього є зміщенням уламків при недосконалій фіксації, неправильна або відсутня консолидація перелому та контрактура в ліктьовому суглобі.

Навіть методи мініінвазивної хірургії, такі як черезкістковий остеосинтез, мають низку невирішених питань, таких як можливість керованого остеосинтезу різних типів переломів та спрощення монтажу зовнішніх опор конструкцій. З огляду на вищезазначене, тему дисертаційної роботи слід вважати безсумнівно актуальною, своєчасною і такою, що виходить з реальних запитів практичної охорони здоров'я.

Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими науковими програмами

Дисертація виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт кафедри травматології та ортопедії Одеського національного медичного університету МОЗ

України ("Оптимізація хірургічного лікування травм кінцівок та їх наслідків", шифр теми 580/18-22, держреєстрація № 0117U007492).

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

У дисертаційній роботі використані сучасні об'єктивні методи дослідження, а методологія побудована таким чином, що дозволяє вирішити поставлені завдання. Експериментальні дослідження виконані добре і дозволяють отримати достовірні результати та провести статистичну обробку. Клінічні спостереження підтверджені посиланнями на історії хвороби, ілюстровані якісними, наглядними та інформаційними фотовідбитками і рентгенограмами.

Наукова новизна дослідження та отриманих результатів

Вперше розроблена оригінальна технологія компонування монолатерального пристрою стрижньового типу для лікування переломів дистального відділу плечової кістки з можливістю керування уламками в трьох площинах.

Вперше на основі експериментального порівняльного дослідження стабільності фіксації запропонованим черезкістковим монолатеральним пристроєм стрижньового типу і накістковим остеосинтезом доведено ефективність клінічного застосування цієї мініінвазивної методики для пацієнтів із позасуглобовими переломами дистального відділу плечової кістки.

Практичне значення результатів дослідження

Розроблена технологія мініінвазивного остеосинтезу дистального відділу плечової кістки значно спрощує репозицію і фіксацію уламків, зберігаючи при цьому функцію ліктьового суглоба в ранньому післяопераційному періоді, що дозволяє покращити анатомо-функціональні результати лікування, завдяки поєднанню процесів консолідації перелому з реабілітацією пацієнта.

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях

За матеріалами дисертації опубліковано 9 наукових праць: 3 статті у фахових наукових виданнях, рекомендованих МОН України; 3 статті у закордонному виданні, з яких одна у виданні, що цитується в науково-метричних базах Scopus; 2 тези у матеріалах наукових з'їздів та конференцій та отримано 1 патент України на винахід.

Структура та зміст дисертації

Дисертаційна робота викладена на 162 сторінках комп'ютерного тексту та складається з анотації, вступу, огляду літератури, 6 розділів власних досліджень, висновків, списку використаних джерел та додатків. Робота включає 36 рисунків та 23 таблиці. Список використаної літератури складається з 173 використаних джерел (117 вітчизняних та 56 зарубіжних). Структура роботи відповідає усім необхідним вимогам. Робота побудована за традиційною схемою, містить усі необхідні розділи, які повинні бути у дисертаційній роботі.

У **вступі** обґрунтована актуальність тематики дисертаційного дослідження, сформульовані мета, завдання, наукова новизна та практичне значення отриманих результатів.

У **першому розділі** висвітлено стан проблеми лікування переломів дистального відділу плеча, його анатомо-функціональні особливості. Детально описані механізми травми, наведені існуючі класифікації, проаналізовано методи консервативного і хірургічного лікування переломів цієї ділянки, вказано на недоліки існуючих методів. Зроблено підсумок про доцільність удосконалення пристроїв зовнішньої фіксації для лікування переломів дистального відділу плеча.

У **розділі «Матеріал та методи дослідження»** надано характеристику клінічного матеріалу та методів дослідження. Добре описана методика експериментального біомеханічного дослідження стабільності фіксації різними методами переломів плечової кістки. Обсяг клінічного матеріалу, а також використані методи дослідження дозволяють в повному обсязі виконати завдання дослідження.

Третій розділ присвячений висвітленню та аналізу віддалених результатів хірургічного лікування переломів дистального відділу плечової кістки традиційними методами у групі порівняння – ORIF накістковими пластинами різних фірм виробників. Проаналізовані помилки та ускладнення, що виникли через 6, 12 та більше місяців після лікування, вказано на основні причини цих ускладнень та обґрунтовано необхідність пошуку інших лікувальних технологій.

У **четвертому розділі** описаний розроблений пристрій, наведено його

характеристики і переваги над існуючими апаратами для черезкісткового остеосинтезу, детально описана техніка його застосування. Автор експериментально доказав і проілюстрував рисунками репозиційні можливості розробленого пристрою. Проведено порівняльний аналіз та статистичні розрахунки стабільності остеосинтезу у системі «плечова кістка-фіксатор» шляхом натурального моделювання черезкісткового і накісткового остеосинтезу дистального відділу плечової кістки, що дало змогу підтвердити достатньо стабільну фіксацію уламків плечової кістки розробленим апаратом і застосувати запропонований метод в клініці. Результати експерименту висвітлені в таблицях і графіках.

П'ятий розділ розкриває деталі застосування розробленим автором зовнішнього пристрою для черезкісткового остеосинтезу переломів дистального відділу плечової кістки. Автор характеризує пацієнтів основної групи, описує і ілюструє способи накладання апарату оригінальної конструкції та особливості репозиції уламків плечової кістки за допомогою запропонованого пристрою. Наведені і ілюстровані клінічні приклади підтверджують ефективність застосування методики автора для лікування різних видів переломів дистального відділу плечової кістки. Автор наголошує на технічних труднощах застосування черезкісткового остеосинтезу при багатоуламкових переломах плеча. Заслуговує на увагу описана програма ведення пацієнта в післяопераційному періоді, моніторингу і реабілітації.

У **шостому розділі** проведено аналіз та узагальнення результатів дослідження. Виконано порівняльний аналіз лікування пацієнтів основної групи і групи порівняння із статистичними розрахунками за основними показниками, що підтверджує репрезентативність груп і достовірність висновків. Автором статистично обґрунтовані переваги запропонованої методики лікування даної категорії травмованих за термінами перебування в стаціонарі, фіксації перелому, реабілітації і відновленні функції ліктьового суглоба, а також за показниками якості життя.

Дисертантом доведено, що застосування черезкісткового остеосинтезу запропонованим апаратом у порівнянні з відкритою репозицією і остеосинтезом

пластиною переломів дистального відділу плечової кістки зменшує число ускладнень і на 20,7 % збільшує вірогідність відмінного результату за шкалою MEPS.

Відповідність змісту дисертації встановленим вимогам.

Основні теоретичні, наукові та практичні положення дисертаційної роботи висвітлені в анотації у повному обсязі. Висновки відповідають поставленим завданням та змісту дисертаційної роботи. Дисертація відповідає спеціальності 222 «Медицина» з галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації

Результати дослідження доцільно рекомендувати до впровадження в практичну роботу відділень травматології та ортопедії і в навчальний процес закладів вищої та післядипломної освіти.

Завершеність дисертації та зауваження щодо її змісту та оформлення

Дисертація Дубовика С.Л. на тему «Хірургічне лікування хворих із переломами в дистальній третині діяфізу плечової кістки» є завершеним, виконаним на сучасному науковому рівні дослідженням з актуального питання травматології та ортопедії.

Звертає увагу, що у списку літератури тільки невелика кількість проаналізованих джерел були опубліковані за останні 5 років.

При описі клінічної симптоматики бажано вказувати відсоток клінічних симптомів і ознак переломів дистального відділу плечової кістки при додаткових методах обстеження у Ваших пацієнтів, що дозволило б оцінити інформаційність діагностичного тесту. Зайвим є опис тих методів оцінки результатів лікування, які не застосовувались в даному дослідженні.

Вказані зауваження не є принциповими та не знижують наукової і практичної цінності роботи.

Проте з метою дискусії виникли наступні запитання.

1. Які показання до застосування Вашого пристрою при вогнепальних пораненнях плечової кістки і чи можна його використовувати в мобільному госпіталі?

2. Чи застосовували Ви конверсію після застосування Вашого пристрою?
3. Яка Ваша тактика при переломах плечової кістки і клінічних ознаках пошкодження променевого чи ліктьового нервів?

Висновок.

Дисертація Дубовика С.Л. «Хірургічне лікування хворих із переломами в дистальній третині діафізу плечової кістки» є завершеним науковим дослідженням, яке вирішує актуальне наукове завдання – покращення результатів лікування пацієнтів з переломами дистальної третини діафіза плечової кістки шляхом застосування розробленого черезкісткового монолатерального стрижньового пристрою з можливістю керування уламками в трьох площинах

За актуальністю, науковою новизною і практичним значенням отриманих результатів, обґрунтованістю наукових положень і висновків, їх достовірністю та повнотою викладу в опублікованих працях повністю відповідає діючим «Вимогам щодо оформлення дисертації...», затвердженими наказом МОН України № 40 від 12.01.2017 р., передбаченим п. 6-8 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженими Постановою КМУ № 44 від 12.01.2022 р., а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» (спеціалізація – 14.01.21 «травматологія та ортопедія»).

Завідувач кафедри травматології, ортопедії
та військово-польової хірургії
Львівського національного медичного університету
імені Данила Галицького, МОЗ України
доктор медичних наук, професор

I.P. ТРУТЯК